

El moment econòmic de les Illes Balears

desembre 2011

TAXES DE VARIACIÓ DEL VAB A PREUS CONSTANTS (%)

	Interanual						
	2010 (e)				2011 (a)		
	I	II	III	IV	I	II	III
Balears	-2,4	-1,2	-0,2	0,2	0,3	0,6	1,0
Mallorca	-2,5	-1,5	-0,4	-0,1	0,1	0,4	0,8
Menorca	-3,1	-2,0	-0,4	-0,1	0,0	0,2	0,4
Pitiüses	-1,3	0,5	1,9	2,3	1,8	2,1	2,8

a: avanç / e: estimació. Font: Direcció General d'Economia i Estadístiques

L'economia **mundial** mostra feblesa en la segona meitat de l'any, principalment per les tensions a la zona euro. En el tercer trimestre, l'economia dels Estats Units creix un 1,5% interanual, xifra inferior a la del trimestre anterior, pel menor dinamisme de la inversió i les exportacions i a causa d'un mercat laboral que no millora (a l'octubre, la taxa d'atur és del 9,0%). Al Japó, l'activitat econòmica encadena tres trimestres de creixement negatiu del PIB. En el tercer trimestre la caiguda és d'un -0,2% interanual, si bé representa una millora respecte del segon.

L'economia **europea** alenteix el ritme de creixement en els darrers mesos i els principals països de l'eurozona creixen menys que en la primera meitat de l'any. Així, en el tercer trimestre, el PIB d'Alemanya s'incrementa un 2,6% interanual, i el de Regne Unit, un 0,5%. Per aquest motiu, al mes de novembre la Comissió Europea torna a revisar a la baixa les previsions econòmiques per al 2011 i el 2012. La crisi del deute sobirà s'allarga i pressiona a l'alça les primes de risc del deute italià i de l'espanyol, principalment. Les tensions en els mercats financers han determinat canvis polítics a Itàlia i a Grècia (amb nous governs

provisionals de caire tècnic) per tal d'afrontar les noves retallades. Les mesures proposades per la Unió Europea, com ara l'ampliació del fons de rescat, semblen insuficients. D'una banda, es planteja el suport de l'FMI, que ha establert una línia d'ajuda per a països afectats per la crisi del deute i, d'altra, del Banc Central Europeu, per mitjà de la compra de deute sobirà. En els darrers dies, l'acció coordinada dels bancs centrals del món a fi de proveir de liquiditat la banca ha tranquil·litzat els mercats.

A **Espanya**, l'economia es frena en el tercer trimestre, en què el PIB creix un 0,8% interanual i sols manté el nivell del segon trimestre. Per aquest motiu, el Ministeri d'Economia i Hisenda revisa a la baixa la previsió de tancament de l'any de l'1,3% al 0,8%. Un trimestre més, l'alentiment es deu a una menor demanda interna (es redueixen el consum i la inversió), mentre que les exportacions de béns i serveis mostren un gran dinamisme. La reducció de la despesa pública es tradueix en una disminució del dèficit de l'Estat, que fins a l'octubre d'enguany és un -16,9% inferior al del mateix període de 2010. Tot i això, al mes de novembre, la crisi del deute sobirà ha

El moment econòmic de les Illes Balears

portat la prima de risc espanyola a superar els 400 punts bàsics, per damunt dels nivells històrics assolits a l'estiu, tot i que s'ha reduït en els darrers dies.

Les **Illes Balears** presenten al tercer trimestre un creixement d'un 1%, si bé el ritme de l'activitat econòmica no és el mateix a tot l'arxipèlag. Menorca continua sent l'illa amb més atonia, mentre que les Pitiüses milloren substancialment la producció d'un any ençà.

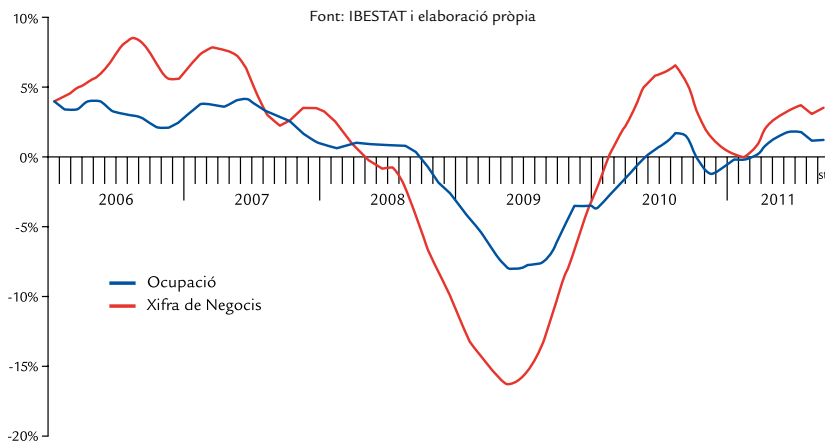
L'índex de producció **industrial** (IPI) al mes d'octubre presenta a les Illes Balears una variació interanual del -1,3% mentre que en el conjunt estatal és de -4,2%. També segons dades de l'Ibestat, els preus industrials s'incrementen un 7,8% a l'octubre i acumulen gairebé un 7% l'any 2011. El subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat és l'activitat que més encareix el seu producte (un 12%). Durant el mes d'octubre, l'ocupació en la indústria i l'energia a l'arxipèlag es redueix un -6,5% interanual. La caiguda és més intensa en el cas dels assalariats (-7,6%), i per als autònoms es manté en els dos punts percentuals negatius. Al mes de setembre s'incrementa considerablement la demanda d'energia elèctrica, un 6,2% interanual, però davalla un -1,3% a l'octubre.

El valor afegit brut de la **construcció** a les Illes Balears cau un -4,5% interanual en el tercer

trimestre, fet que representa un empitjorament comparat amb l'inici de l'any. La destrucció de llocs de feina s'intensifica i a l'octubre l'afiliació al sector es redueix un -16,8% respecte de l'any anterior (majoritàriament assalariats, que cauen un -21,1%). Atesa l'evolució dels indicadors per a les Illes Balears, no sembla que la recuperació tenguí lloc a curt termini. El nombre acumulat de projectes visats pel Col·legi d'Arquitectes de les Illes Balears fins al mes d'octubre cau un -19,0% respecte del mateix període de 2011 i la licitació oficial acumulada fins al setembre minva un -53,1%. Pel que fa al mercat de l'habitatge, la compravenda continua en retrocés a les Illes Balears (malgrat la reducció de l'IVA) i es redueix en una cinquena part al mes de setembre, sobretot en el cas d'habitatge nou. El nombre d'hipoteques per adquirir habitatges modera la caiguda al setembre fins al 9%, si bé l'import mitjà minva un -27%.

Segons dades publicades per l'Ibestat, l'índex de la xifra de negocis dels **serveis** augmenta al setembre un 3% interanual i el de l'ocupació ho fa un 0,6%. Tal com es pot veure en el gràfic, es consolida la tendència positiva del sector. En canvi, la variació interanual de l'índex general de **comerç** al detall a preus constants per al mateix mes és del -4,8%, i a l'octubre empitjora fins al -8,0%. En el conjunt d'Espanya totes les comunitats autònomes

VARIACIÓ TENDÈNCIA-CICLE DE L'IASS A LES ILLES BALEARS

presenten variacions interanuals negatives. L'ocupació en aquesta activitat descendeix a l'octubre un -0,5% a Espanya, mentre que a les Illes Balears aquest índex roman estable.

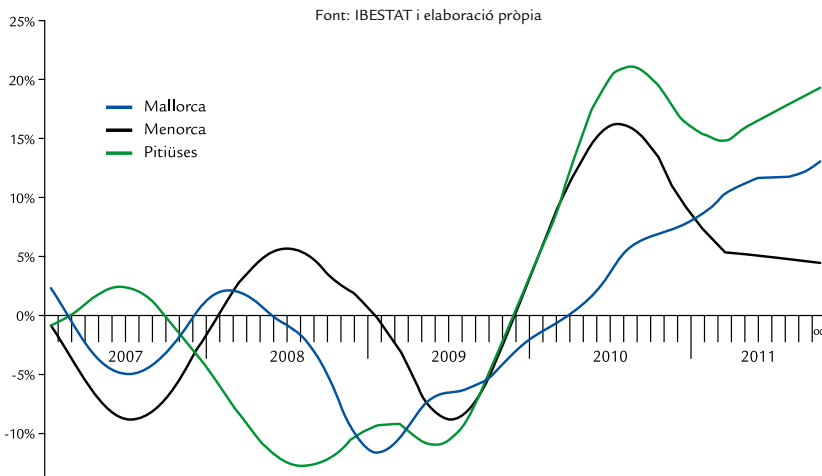
Els indicadors de **turisme** del mes d'octubre repeteixen l'evolució positiva dels mesos anteriors, i s'incrementen els visitants, les dades d'ocupació i la despesa turística. De gener a octubre, el nombre de pernoctacions hoteleres augmenta a les Illes Balears un 11,9% respecte del mateix període de 2010 i el d'apartaments turístics s'incrementa un 9,7%. En el gràfic adjunt es pot comprovar que la tendència positiva té lloc a totes les illes, especialment a les Pitiüses. A l'octubre, la variació dels preus hotelers és del 0,8%, cosa que representa 2 punts menys que el mes anterior. L'indicador de rendibilitat hotelera en les xifres acumulades de l'any també mostra un resultat interanual positiu (9,1%). Segons l'Egatur, el creixement significatiu en el nombre de turistes internacionals al mes d'octubre impulsa la despesa turística dels estrangers, que aquest mes torna a créixer un 8% si es compara amb l'octubre de 2010. La despesa mitjana per persona s'incrementa un 3,2% i la despesa diària roman estable.

El desè mes de l'any, el sector del **transport** mostra una variació positiva (8,2%) dels pas-

satgers arribats a les Illes Balears respecte del mateix mes de l'any anterior. Al mes de setembre, Son Sant Joan s'ha convertit en el primer aeroport de destinació de l'Estat espanyol per a les companyies de baix cost les quals augmenten un 16%. Per illes, s'incrementa el nombre total de passatgers a Mallorca (7,8%) i, especialment, a les Pitiüses (19,7%), mentre que Menorca presenta una caiguda amb un 8,9% menys de passatgers que l'octubre de 2010. D'altra banda, el tràfic de mercaderies a les Illes Balears fins al setembre és de 9.052,6 tones, la qual cosa significa que s'assoleix un resultat negatiu (-1,6%) respecte del mateix període de l'any anterior. El nombre de passatgers arribats en creuers turístics fins a l'octubre mostra una variació interanual positiva (5,5%). Els creuers es plantegen com l'alternativa als viatges tradicionals, gràcies a la seva oferta diversificada i a la varietat de preus que ofereixen, i pràcticament no han patit les sacsejades de la crisi. Els passatgers arribats en línia regular també s'incrementen un 4,5% en les xifres acumulades de l'any.

El mercat de **treball** de les Illes Balears empitjora els registres respecte de l'any passat. L'afiliació mitjana a la Seguretat Social de novembre se situa en 364.564 persones, cosa que representa una davallada d'un -2,7% en termes interanuals, semblant a la caiguda del conjunt

VARIACIÓ INTERANUAL DE LES PERNOCTACIONS A HOTELS (CICLE-TENDÈNCIA)

COMPARATIU INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Oct	2,3%	3,0%	-	Oct	1,9%	2,9%	-	INE
Taxa d'activitat	3Trim	60,1%	60,1%	-	3Trim	68,1%	68,0%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Nov	17.612,7	17.248,5	-2,1%	Nov	374,6	364,6	-2,7%	MTIN-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Oct	1.862,1	1.785,4	-4,1%	Oct	74,5	72,5	-2,6%	MTIN-TGSS
Taxa d'atur registrat	Nov*	18,8%	20,4%	-	Nov*	19,7%	21,1%	-	SPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3Trim	-1,5%	0,0%	-	10/09	-0,4%	-0,4%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS sector agrari (m.)	Oct	1.194,2	1.172,5	-1,8%	Oct	8,3	7,9	-3,9%	MTIN-SOIB
Gasoli B (vendes kilolitres)	-	-	-	-	Oct	7.477,8	7.051,4	-5,7%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3Trim	0,6%	3,1%	-	3Trim	-2,2%	-1,0%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Oct	2.280,0	2.199,2	-3,5%	Oct	27,5	25,7	-6,5%	MTIN-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Set	20.648	20.968	1,5%	Oct	453,2	447,3	-1,3%	REE
Índex de producció industrial (%)	Oct	-3,5%	-4,2%	-	Oct	-8,2%	-1,3%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3Trim	-7,6%	-2,9%	-	3Trim	-5,2%	-4,5%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Oct	1.525,5	1.294,6	-15,1%	Oct	44,9	37,4	-16,8%	MTIN-OTIB
Habitatges visats acumulat	Mar	20.585	18.244	-11,4%	Oct	1.700	1.377	-19,0%	CSCAE
Licitació oficial acumulat (milions d'euros)	Set	16.497,9	9.649,2	-41,5%	Set	313,9	147,2	-53,1%	M Foment
Serveis									
VAB, creixement	3Trim	2,0%	0,8%	-	3Trim	0,6%	1,7%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Oct	12.491,3	12.368,7	-1,0%	Oct	331,1	315,0	-4,9%	MTIN-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Oct	-2,9%	-6,9%	-	Oct	-4,6%	-8,0%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Oct	8.773,7	8.936,2	1,9%	Oct	1.164,3	1.260,3	8,2%	AENA
Passatgers arribats via marítima (m.)					Oct	238,7	239,9	0,5%	
Passatgers creuers (m.)	-	-	-	-	Oct	191,7	249,2	30,0%	Ports de Balears

*Amb afiliació mitjana a la SS

nacional (-2,1%). L'atur registrat en el SOIB es va incrementar al novembre en 10.396 persones en comparació del mes anterior i situa el nombre de desocupats en 97.320. Aquest augment és habitual al mes de novembre, a causa de l'acabament de la temporada turística. Respecte del mateix mes del 2010, l'increment de l'atur registrat és d'un 5,7%, el tercer més baix de totes les comunitats autònomes.

La taxa de variació interanual de l'índex de **preus** de consum del mes d'octubre per a les Illes Balears se situa en el 2,9%, una dècima per davall de la d'Espanya (3,0%). Totes les comunitats autònomes disminueixen la seva variació anual respecte al mes passat, llevat de Illes Balears i Navarra, que augmenten una dècima. La inflació subjacent per a l'arxipèlag

balear a l'octubre és de l'1,8%. Els principals components amb la variació més alta són begudes alcohòliques i tabac (9,6%), transport (7,4%), habitatge (4,9%), ensenyament (2,1%) i aliments (1,9%). En canvi, les taxes negatives s'observen en comunicacions (-1,6%) i medicina (-0,1%). Així mateix, l'indicador avançat de l'IPC d'Espanya per al mes de novembre augmenta un 2,9%. En cas de confirmar-se aquesta estimació significarà una dècima menys que a l'octubre, a conseqüència principalment de la davallada dels medicaments i altres productes farmacèutics i del comportament dels preus dels carburants i lubricants.

Data de tancament: 5 de desembre de 2011
<http://dgeconomia.caib.es/moment>

